

Sygn. akt I Ns 560/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Bogusława Olszewska - Wojgienica
Protokolant:	sekretarka Paulina Warchoł

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2020 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z wniosku D. Ł. (1)

z udziałem T. Ł., A. J.

o dział spadku

postanawia:

1. Ustalić, że w skład spadku po H. Ł. i R. Ł., po których prawa do spadku zostały stwierdzone postanowieniami Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 11.12.2008 r. w sprawie I Ns 266/08 i z dnia 17.01.2017 r. w sprawie I Ns 811/16 wchodzi:

a) nieruchomości gruntowa niezabudowana położona w B. gmina K. składająca się z działki o numerze (...) o powierzchni 0,0436 ha, opisana w Kw numer (...) o wartości 5.270 zł,

b) nieruchomości gruntowa niezabudowana położona w B. gmina K. składająca się z działki o numerze (...) o powierzchni 0,2617 ha, opisana w Kw (...) o wartości 32.840 zł,

c) odrębna własność lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w (...) gmina K. o powierzchni 52,92 m², opisanego w Kw (...) wraz z udziałem w 1/4 części w nieruchomości wspólnej opisanego w Kw (...) o wartości 92.720 zł.

o łącznej wartości 130.830 zł

2. Dokonać działu spadku po H. Ł. i R. Ł. w ten sposób, że:

a) na wyłączną własność wnioskodawcy D. Ł. (1) przyznać nieruchomości opisaną w pkt. 1 b o wartości 32.840 zł,

b) na wyłączną własność uczestnika postępowania T. Ł. przyznać odrębną własność lokalu opisanego w pkt. 1 c o wartości 92.720 zł,

c) na wyłączną własność uczestniczki postępowania A. J. przyznać nieruchomości opisaną w pkt. 1 a o wartości 5.270 zł.

3. Zasądzić od uczestnika postępowania T. Ł. na rzecz wnioskodawcy D. Ł. (1) kwotę 715 zł (siedemset piętnaście złotych 00/100), tytułem wyrównania udziałów, płatną do 30.12.2021 r.

4. Zasądzić od uczestnika postępowania T. Ł. na rzecz uczestniczki postępowania A. J. kwotę 28.562 zł (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset sześćdziesiąt dwa złotych 00/100), tytułem wyrównania udziałów i tytułem nakładów, płatną do 30.12.2021 r.
5. Zasądzić od wnioskodawcy D. Ł. (1) na rzecz uczestniczki postępowania A. J. kwotę 277,40 zł (dwieście siedemdziesiąt siedem złotych 40/100), tytułem nakładów na majątek spadkowy.
6. Oddalić wnioski stron w pozostałej części .
7. Zasądzić od wnioskodawcy i uczestników postępowania na rzecz Skarbu Państwa- kasy tutejszego Sądu po 1.589,72 zł (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 72/100)z tytułu poniesionych w sprawie wydatków.
8. Zasądzić od Skarbu Państwa- kasy Sądu Rejonowego w. (...) na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata T. S. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote 00/100)w tym podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.
9. W pozostałym zakresie koszty postępowania między stronami wzajemnie znieść.

SSR Bogusława Olszewska - Wojgienica

Sygn. akt I Ns 560/18

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 24 grudnia 2018 r. wnioskodawca D. Ł. (1) wniósł o ustalenie, iż w skład spadku po zmarłych H. Ł. i R. Ł. wchodzi: prawo własności nieruchomości będącej lokalem mieszkalnym, stanowiącej odrębną własność, położonej w (...) /2, gm. K., dla której Sąd Rejonowy w Giżycku, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...); prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,0436 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), a także prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,2617 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Wnioskodawca we wniosku wniósł o dokonanie działu tego spadku i zniesienie współwłasności w ten sposób, aby prawo własności nieruchomości będącej lokalem mieszkalnym, stanowiącej odrębną własność, położonej w (...) /2, gm. K. o wartości 100.000 zł, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) i prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,0436 ha o wartości 5.000 zł, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), przypadło wyłącznie uczestnikowi T. Ł. z ewentualną, odpowiednią splatą na rzecz wnioskodawcy i uczestniczki A. J., zaś prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,2617 ha o wartości 70.000 zł, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) przypadło wyłącznie wnioskodawcy D. Ł. (1) z ewentualną, odpowiednią splatą na rzecz uczestników T. Ł. i A. J..

(wniosek-k.2-5 akt)

Uczestnicy postępowania: T. Ł. i A. J. nie zakwestionowali samego składu spadku, jednakże zaproponowali odmienne sposoby jego podziału.

W odpowiedzi na wniosek **uczestniczka postępowania A. J.** domagała się dokonanie działu spadku w ten sposób, że: prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,2617 ha przyznane zostanie w częściach równych T. Ł. i A. J.; prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w miejscowości B. o nr działki (...), o powierzchni 0,0436 ha przyznane zostanie

na wyłączną własność wnioskodawcy D. Ł. (1); zaś prawo własności nieruchomości będącej lokalem mieszkalnym, stanowiącej odrębną własność, położonej w (...)/2 przyznane zostanie T. Ł.

(odpowiedź na wniosek- k.58).

Uczestnik postępowania T. Ł. poparł stanowisko uczestniczki postępowania A. J. w zakresie sposobu podziału spadku, wnosząc dodatkowo o rozliczenie nakładów poczynionych przez niego na nieruchomość stanowiącą lokal mieszkalny położoną w (...)/2 z tytułu wykonanego ze środków pochodzących z majątku osobistego uczestnika kapitalnego remontu tego lokalu, polegającego m.in. na wykonaniu instalacji centralnego ogrzewania, w tym wykonania ogrzewania podłogowego, przebudowy łazienki, wykonania nowych posadzek, nowych tynków, nowej instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej, a także o zaliczenie na schedę spadkową darowizny otrzymanej przez wnioskodawcę D. Ł. (1) od spadkodawczyni H. Ł., stanowiącej równowartość środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania zlokalizowanego przy ul. (...) w G.). Uczestnik wskazał, iż według jego wiedzy H. Ł. przed śmiercią sprzedała posiadane mieszkanie zlokalizowane przy ul. (...) w G., o pow. użytkowej 30 m², a uzyskane z tego tytułu środki przekazała w darowiznie synowi D. Ł. (1), za które to środki wnioskodawca wykonał remont swojego mieszkania (k.86). T. Ł. zakwestionował także, wskazaną przez wnioskodawcę wartość nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny, położonej w (...)/2, jak również wartość poniesionych na tą nieruchomość nakładów.

(odpowiedź na wniosek- k.85-86 akt)

Uczestnik wskazał także, że wnioskodawca odziedziczył po sąsiadce Z. R. mieszkanie w (...)/1 i ta darowizna winna być rozliczona w przedmiotowej sprawie.

Wnioskodawca zaprzeczył, aby kiedykolwiek miał otrzymać darowiznę od H. Ł. w postaci środków pieniężnych ze sprzedaży mieszkania położonego w G. przy ulicy (...), a także ażeby z tych środków miał dokonać remontu własnego mieszkania. Wskazał, że mieszkanie to zostało sprzedane jeszcze w latach 90-tych. Przyznał, że uczestnik postępowania dokonywał remontu lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład spadku, osobiście wykonując prace remontowe. Wnioskodawca D. Ł. (1) wniósł również o rozliczenie kwoty 5.000 zł pomiędzy uczestnikiem T. Ł. a wnioskodawcą D. Ł. (1) z tytułu udzielonej przez wnioskodawcę na rzecz uczestnika pożyczki, której uczestnik nie spłacił. Podniósł, że dokonanie działu spadku w sposób zgodny z żądaniami uczestników postępowania będzie oznaczać, że nie otrzyma on spłaty z tytułu działu i tylko on daje gwarancję spłaty uczestników postępowania.

(pismo procesowe wnioskodawcy-k.97-100 akt).

W toku postępowania uczestnik postępowania T. Ł. zmienił swoje stanowisko co do sposobu działu spadku, wnosząc o przyznanie na jego wyłączną własność obu nieruchomości niezabudowanych i przyznanie na własność wnioskodawcy nieruchomości lokalowej.

(protokół rozprawy z dn. 10.07.2020 r. – k.239 akt)

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca D. Ł. (1) oraz uczestnicy postępowania T. Ł. i A. J. są dziećmi H. Ł. i R. Ł.. H. Ł. zmarła w 2005 r. W krąg spadkobierców weszli jej mąż R. Ł. oraz dzieci D. Ł. (1), T. Ł. i A. J.. Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 266/08 Sąd Rejonowy w (...) stwierdził nabycie spadku po zmarłej H. Ł.. Ojciec stron postępowania – R. Ł. zmarł w dniu 17 lipca 2016 r., a do kręgu spadkobierców weszli synowie D. Ł. (1) i T. Ł. oraz córka A. J.. Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 801/16 Sąd Rejonowy w (...) stwierdził nabycie spadku po zmarłym R. Ł..

(dowód: postanowienie SR w (...) z dnia 11 grudnia 2008 r., sygn. akt I Ns 266/08; postanowienie z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt I Ns 811/16)

Spadkodawcy byli właścicielami trzech nieruchomości, a mianowicie: odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) o pow. 52,92 m², położonego w miejscowości (...), gm. K., dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) wraz z udziałem w wysokości 1/4 części w nieruchomości wspólnej, opisanej w księdze wieczystej (...) (dalej: lokal mieszkalny nr (...)/ mieszkanie w B.); nieruchomości niezabudowanej o nr geodezyjnym 13/31 o pow. 0,0436 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (dalej: działka nr (...)); a także nieruchomości niezabudowanej o nr geodezyjnym 13/92 o pow. 0,2617 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...), VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (dalej: działka nr (...)).

(bezsporne, dowód: wypisy z treści księgi wieczystej nr (...) k. 9–24)

Wnioskodawca D. Ł. (1) od pięciu lat mieszka na stałe w (...), tam też prowadzi swoją działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w postaci prac elektrycznych. Jego roczne dochody wynoszą około 65.000 euro, zaś miesięczne wydatki około 2.500 euro. Żona wnioskodawcy pracuje jako pomoc biurowa z wynagrodzeniem w wysokości 450 euro miesięcznie. Jest ojcem dwójki dzieci. D. Ł. (1) posiada oszczędności w wysokości 65.000 zł i 15.000 euro. Jest właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w (...)/1, który otrzymał na mocy umowy darowizny z dnia 10 grudnia 2004 r. od sąsiadki Z. R.. Zrobił remont mieszkania, w którym pomagał mu uczestnik postępowania. Wnioskodawca planuje powrócić z Niemiec i wybudować dom na jednej z działek będących przedmiotem niniejszego postępowania.

(dowód: wyjaśnienia wnioskodawcy k. 172, 172v; k.220.)

Uczestnik postępowania T. Ł. nie posiada żadnych oszczędności i źródła utrzymania. Obecnie odbywa karę pozbawienia wolności. Koniec odbywania kary przypada na dzień 22 maja 2021 r. Uczestnik zamieszkuje w spadkowym lokalu mieszkalnym nr (...) położonym w B. od urodzenia. W ostatnim czasie uczestnik wynajmował przedmiotowe mieszkanie najemcom, którzy wyprowadzili się w październiku 2019 r. Jak twierdzi nie otrzymywał z tego tytułu dochodu. Przed pobytem w zakładzie karnym T. Ł. przez dwa miesiące pracował w Islandii, jako pracownik budowlany, a potem pracował również w (...), gdzie także wykonywał prace budowlane. T. Ł. dokonał w mieszkaniu nr (...) położonym w miejscowości (...) szereg prac remontowych. Uczestnik postępowania w spadkowym lokalu mieszkalnym wykonał osobiście następujące prace remontowe:

a) parter: wymiana okien drewnianych na okna PCV–3 szt.; wymiana drzwi wejściowych–1 szt.; rozbiórka ścianki pomiędzy kuchnią i łazienką wraz z przebudową wiatrołapu; przebudowa łazienki na parterze polegająca na rozebraniu jednej ścianki; wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej; wylanie podkładów betonowych pod posadzkę (poza pomieszczeniem składówki); ułożenie paneli podłogowych w pokojach; szpachlowanie ścian (poza pomieszczeniem wiatrołapu i składówki); obłożenie sufitów płytami G-K (poza pomieszczeniem składówki); wykonanie łazienki z obłożeniem ścian glazurą, prysznicem, WC i umywalką z armaturą z przeróbką instalacji wodno-kanalizacyjnej; terakota na podłodze w łazience, wiatrołapie i kuchni; pytki glazurowe w kuchni przy szafkach; wymiana instalacji elektrycznej (poza pomieszczeniem składówki); montaż 2 szt. drzwi wewnętrznych; malowanie pomieszczeń (poza pomieszczeniem składówki); montaż 2 szt. drzwi wewnętrznych;

b) poddasze: wykonanie ścianek z płyt G-K na konstrukcji z profili stalowych wraz z wykonaniem sufitu z płyt G-K oraz ociepleniem wełną mineralną ścian zewnętrznych; doprowadzenie kanalizacji i wody do kuchni i łazienki; wykonanie kuchni i łazienki z wyposażeniem w wannę i WC, posadzkę z płytek ceramicznych oraz glazurę przy wannie; wykonanie instalacji elektrycznej;

c) instalacja C.O.: instalacja kotła i bojlera; orurowanie (50% rur nowych); montaż grzejników (nowe grzejniki w łazience i kuchni, pozostałe zaś z odzysku); ogrzewanie podłogowe w części pomieszczeń; posadzka z paneli podłogowych w pokoju; malowanie.

(dowód: wyjaśnienia uczestnika k. 171v., k.172)

Zgodnie z opinią techniczną biegłego sądowego E. A. dotyczącą wyceny nakładów poczynionych przez T. Ł. na lokal mieszkalny nr (...) położony w miejscowości (...) uczestnik postępowania poczynił nakłady poprzez wykonanie wyżej wskazanych prac remontowych na przedmiotowy lokal – przy założeniu, że prace te były wykonane sposobem gospodarskim – w wysokości 30.165 zł. Przy założeniu zaś, że prace remontowe były wykonane przez firmę zewnętrzną, przyjmując kosztorysową wartość prac, wartość nakładów wyniosła 43.974 zł brutto.

(dowód: opinia biegłego sądowego dot. wyceny nakładów k. 178-208)

Opinia nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Wnioskodawca wniósł jedynie o przyjęcie wysokości nakładów poczynionych systemem gospodarczym (k. 220). Uczestnik postępowania podniósł, iż prace remontowe nie były przez niego wykonane sposobem gospodarskim, albowiem chociaż remont wykonywał samodzielnie, to ze szczególnym uwzględnieniem sztuki budowlanej, ponieważ prowadził firmę budowlaną i posiada wieloletnie doświadczenie w budownictwie (k.239 v.).

Uczestniczka postępowania A. J. zamieszkuje w Niemczech od trzech lat, gdzie pracuje jako kucharz z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1.600 euro. Uczestniczka dorabia również jako pomoc biurowa, z czego otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 250 euro miesięcznie. Jej miesięczne wydatki opiewają na kwotę około 1.000 euro miesięcznie, w tym 700 euro za mieszkanie. A. J. posiada oszczędności w kwocie około 5.000 euro. Uczestniczka postępowania za lata 2017-2019 uiściła podatek od wszystkich trzech nieruchomości w kwocie 832,20 zł.

(dowód: wyjaśnienia uczestniczki A. J. k. 171, 171v.; kserokopia dowodu uiszczenia podatku od nieruchomości k.170).

Wartości rynkowe poszczególnych nieruchomości wynoszą: nieruchomości lokalowej położonej w miejscowości (...)/2, gm. K. opisaney w księdze wieczystej – (...) wraz z udziałem w wysokości 1/4 części w nieruchomości opisaney w księdze wieczystej (...) 92.720,00 złotych; nieruchomości niezabudowanej o nr geod. 13/31 opisaney w księdze wieczystej (...) 5.270,00 złotych; nieruchomości niezabudowanej o nr geod. 13/92 opisaney w księdze wieczystej (...) - 32.840,00 złotych.

(dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 30 września 2019 r. k. 103-129; opinia uzupełniająca- aktualizacja biegłego sądowego z dnia 23 października 2020 r. k. 265-270)

Sąd zważył, co następuje:

Prawa stron niniejszego postępowania do spadku po H. Ł. i R. Ł. zostały stwierdzone postanowieniami tutejszego Sądu z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 266/08 i z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 811/16. Należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż w postępowaniu o dział spadku na mocy art. 684 kpc Sąd z urzędu ustala jego skład i wartość. Co istotne między wnioskodawcą i uczestnikami postępowania nie było sporu jakie składniki majątkowe wchodzi w skład spadku po zmarłych rodzicach. Sąd na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i stanowisk stron ustalił, że w skład spadku po H. Ł. i R. Ł. wchodzi: nieruchomość gruntowa niezabudowana położona w B., gmina K. składająca się z działki o numerze (...) o powierzchni 0,0436 ha, opisana w Kw numer (...) o wartości 5.270 zł; nieruchomość gruntowa niezabudowana położona w B., gmina K. składająca się z działki o numerze (...) o powierzchni 0,2617 ha, opisana w Kw (...) o wartości 32.840 zł oraz odrębna własność lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w (...), gmina K. o powierzchni 52,92 m², opisanego w Kw (...) wraz z udziałem w 1/4 części w nieruchomości wspólnej opisaney w Kw (...) o wartości 92.720 zł. Ustalono tym samym, że łączna wartość spadku opiewa na kwotę 130.830 zł, a udział każdej ze stron wynosi 43.610 zł (130.830 / 3 = 43.610). Wartość wyżej wymienionych nieruchomości wchodzących w skład spadku, Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości – M. D. z dnia 30 września 2019 r. (k.103 i n.), która następnie w dniu 23 października 2020 r. została zaktualizowana (k. 265 i n.). Żadna ze stron nie zakwestionowała wyżej wskazanej opinii.

Strony w toku postępowania nie mogły jednak dojść do porozumienia co do sposobu podziału majątku spadkowego w zakresie działek nr (...). Ostateczne stanowiska, strony przedstawiły następująco: wnioskodawca wniósł o przyznanie

na jego wyłączną własność zarówno działki nr (...), jak i działki nr (...) oraz przyznanie na wyłączną własność T. Ł. mieszkania w B., zaś uczestnicy postępowania zgodnie oświadczyli, iż wnoszą o przyznanie współwłasności na ich rzecz działki nr (...) położonej w B. oraz tak jak we wniosku wnioskodawcy o przyznanie na wyłączną własność T. Ł. lokalu mieszkalnego w B.. Jedynie w zakresie przyznania prawa własności lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w B. stanowiska wnioskodawcy i uczestników postępowania były zbieżne. Strony w toku postępowania zgodnie zaproponowały o przyznanie tej nieruchomości lokalowej uczestnikowi T. Ł.. Sąd postanowił uwzględnić wnioski stron w tym zakresie. W ocenie Sądu sytuacja życiowa uczestnika postępowania przemawia za przyznaniem mu na własności lokalu mieszkalnego nr (...). Takie rozstrzygnięcie jawi się jako korzystne dla wszystkich stron postępowania. Sąd ma na uwadze, iż T. Ł. przez wiele lat zamieszkiwał w przedmiotowym mieszkaniu. Poczynił również na nie znaczne nakłady z własnych środków pieniężnych według swoich upodobań i potrzeb. Ponadto T. Ł. za kilka miesięcy odbędzie karę pozbawienia wolności i opuści zakład karny, a tym samym będzie potrzebował lokalu, w którym będzie mógł zamieszkać i nie posiada innego miejsca zamieszkania. Sąd miał również na uwadze, że zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka postępowania nie zamieszkują na stałe w Polsce, przebywając za granicą zarządzanie lokalem mieszkalnym byłoby dla nich w znacznym stopniu utrudnione. Zważyć tu należy, że zmienione przed zakończeniem sprawy stanowisko uczestnika postępowania co do sposobu działu spadku w części dotyczącej lokalu mieszkalnego i zmiana żądania w tej części nie zostało niczym umotywowane, a działający w jego imieniu pełnomocnik nie uzasadnił zmiany stanowiska w tej części, wskazując jedynie, że czyni to na wyraźne życzenie uczestnika.

W zakresie podziału pozostałych spadkowych nieruchomości Sąd uznał, iż najkorzystniejszym dla stron i gwarantującym otrzymanie przez każdą z nich ekwiwalentu majątku spadkowego sposobem działu spadku jest przyznanie na wyłączną własność wnioskodawcy działki nr (...), zaś na wyłączną własność uczestniczki postępowania działki nr (...). W konsekwencji każda ze stron postępowania nabędzie własność jednej z nieruchomości wchodzącej w skład majątku spadkowego. Z uwagi na sytuację majątkową uczestnika postępowania Sąd uznał, iż niekorzystne byłoby dla niego dodatkowe przyznanie na jego rzecz współwłasności działki o nr (...), albowiem taka sytuacja wygenerowałaby konieczność spłaty i wyrównania udziałów na rzecz wnioskodawcy w większym zakresie, o czym Sąd wskaże poniżej. Z drugiej zaś strony przyjęty przez Sąd sposób podziału majątku spadkowego zapewni uczestnicze postępowania zamiast współwłasności większej działki nr (...), mniejszą działkę o nr (...), która jednak przysługiwać jej będzie na wyłączną własność. Sąd nie uwzględnił również stanowiska D. Ł. (1), który wnioskował o przyznanie mu na wyłączną własność obu działek. Sąd stoi na stanowisku, iż takie rozstrzygnięcie byłoby krzywdzące dla uczestniczki postępowania, która przecież nie była zainteresowana jedynie odpowiednią spłatą na jej rzecz w zamian za swój udział spadkowy. A. J. już w odpowiedzi na wniosek wyraziła chęć nabycia udziału we współwłasności jednej z nieruchomości.

Orzeczono o powyższym w pkt.2 postanowienia.

Po przyznaniu stronom własności poszczególnych nieruchomości Sąd ustalił zakres rozliczenia między stronami poczynionych nakładów na majątek spadkowy oraz wyrównania przysługujących im udziałów- jak w pkt.3,4 i 5 postanowienia. Co do zasady bezspornym między stronami było, że uczestnik postępowania T. Ł. poczynił nakłady na lokal mieszkalny numer (...) położony w miejscowości B. poprzez dokonanie w nim prac remontowych. Opinia sporządzona w tym zakresie przez biegłego sądowego z zakresu budownictwa- E. A. zawiera jednak dwa sposoby wyliczenia wartości tych prac. Przy założeniu, że remont był wykonany sposobem gospodarskim wartość nakładów wyniosła 30.165 zł. Zgodnie zaś z drugim wariantem, przy założeniu, że prace remontowe były wykonane przez firmę zewnętrzną wartość nakładów to 43. 974 zł (kosztorys). W ocenie Sądu opinia ta jest spójna, przejrzysta i co do zasady nie została przez żadną ze stron zakwestionowana. Wnioskodawca wniósł o przyjęcie wysokości nakładów poczynionych przez uczestnika na podstawie wariantu gospodarczego, zaś uczestnik wniósł o uwzględnienie poczynionych przez niego nakładów zgodnie z wariantem kosztorysowym. Sąd uznał za zasadne przyjęcie, iż uczestnik postępowania T. Ł. poczynił nakłady na lokal mieszkalny w wysokości 30.165 zł, przyjmując jednocześnie, iż prace remontowe zostały wykonane sposobem gospodarskim. Uczestnik w toku postępowania wskazał, że sam remontował mieszkanie w B., za własne środki pieniężne i nie korzystał z pomocy zewnętrznych firm. Nie sposób więc doliczyć do wartości poczynionych nakładów podatku VAT, kosztów pośrednich, czy zysku jaki otrzymałaby firma zewnętrzna za wykonaną pracę. T. Ł. nie przedstawił również żadnych rachunków, faktur, czy też innych dokumentów

potwierdzających wykonanie prac remontowych przez inną osobę. Nakłady na majątek spadkowy poczyniła również uczestniczka A. J.. Przedstawiła w toku postępowania dowód uiszczenia podatku od nieruchomości w kwocie 832, 20 zł za okres od 2017 r. do 2019 r. W związku z powyższym nakłady na nieruchomości stanowiące majątek spadkowy poczynili uczestnicy postępowania – T. Ł. w kwocie 30.165 zł, z kolei A. J. w kwocie 832,20 zł.

Zgodnie z treścią art. 212 § 1 w zw. z art. 1035 kc jeżeli dział spadku przypadającego kilku spadkobiercom następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty lub spłaty pieniężne. Jak już zostało wyżej wskazane udział każdej ze stron w majątku spadkowym wynosi 43.610 zł (130.830 zł / 3 os.). Sąd przyznał na rzecz każdej ze stron postępowania wyłączone prawo własności nieruchomości. Jednakże z uwagi na różne wartości nieruchomości przyznanych na własność stronom, oraz fakt, iż uczestnicy postępowania poczynili nakłady na majątek wspólny, koniecznym jest orzeczenie o sposobie wyrównania udziałów spadkowych, a także sposobie rozliczenia poczynionych nakładów. Wartość nieruchomości przyznanej na własność wnioskodawcy wynosi 32.840 zł, uczestnikowi postępowania 92.720 zł, zaś uczestniczce postępowania 5.270 zł. Zatem na rzecz uczestnika T. Ł. Sąd, uwzględniając zgodne wnioski stron, przyznał prawo własności nieruchomości o najwyższej wartości i było to zgodne ze stanowiskami wszystkich stron postępowania. W związku z powyższym uczestnik T. Ł. powinien uiścić na rzecz wnioskodawcy kwotę w wysokości 10.770 zł tytułem wyrównania udziału spadkowego (43.610 zł – 32.840 zł = 10.770 zł). Jednak z uwagi na poczynione przez uczestnika postępowania nakłady na majątek spadkowy w wysokości 30.165 zł wnioskodawca winien zwrócić uczestnikowi 1/3 ich wartości tj. kwotę 10.055 (30.165 zł / 3 = 10.055 zł) . Dlatego też Sąd zasądził od T. Ł. na rzecz wnioskodawcy tytułem wyrównania udziałów jedynie kwotę 715 zł (10.770 zł – 10.055 zł = 715 zł).

Uczestnik T. Ł. powinien więc również uiścić na rzecz uczestniczki postępowania kwotę w wysokości 38.340 zł tytułem wyrównania jej udziału spadkowego (43.610 zł – 5.270 zł = 38.340 zł). Należy jednak uwzględnić, iż uczestniczka, tak jak wnioskodawca winna zwrócić uczestnikowi postępowania 1/3 poczynionych przez niego nakładów na majątek spadkowy tj. kwotę 10.055 zł (30,165 / 3 = 10.055). Ze względu jednak, iż A. J. również poczyniła nakłady na majątek spadkowy w wysokości 832,20 zł, uczestnik T. Ł. także zobowiązany jest do zwrotu 1/3 wartości poczynionych przez nią nakładów na majątek spadkowy tj. kwotę 277,40 zł (832,20 / 3 = 277,40). W konsekwencji Sąd zasądził od T. Ł. na rzecz A. J. kwotę w wysokości 28.562, 40 zł tytułem wyrównania udziałów i tytułem nakładów (43.610 zł – 5.270 zł – 10.055 zł = 28.285 zł; 28.285 zł + 277,40 zł = 28.562,40 zł).

Sąd orzekł również o obowiązku uiszczenia przez D. Ł. (1) na rzecz A. J. kwoty w wysokości 277,40 zł tytułem zwrotu nakładów poczynionych przez uczestniczkę.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż zgodnie z art. 212 § 3 zdanie pierwsze kc w zw. z art. 688 kpc jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. Z związku z powyższym Sąd określił T. Ł. termin do wyrównania wartości udziałów poprzez dokonanie odpowiednich spłat na rzecz A. J. i D. Ł. (1) do dnia 30 grudnia 2021 r. W ocenie Sądu termin ten jest odpowiedni, albowiem uczestnik postępowania już w maju 2021 r. opuścił zakład karny, co umożliwi mu podjęcie pracy zarobkowej. Biorąc pod uwagę twierdzenia powoda dotyczące dochodów, jakie osiągał przed osadzeniem w zakładzie karnym – okres 7 miesięcy na dokonanie zasądzonych spłat jest wystarczający.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku uczestnika postępowania o zaliczenie na schedę spadkową darowizny otrzymanej przez wnioskodawcę od spadkodawczyni H. Ł., stanowiącej równowartość środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania zlokalizowanego przy ul. (...) w G.. T. Ł. nie zdołał udowodnić, iż taka darowizna miała w rzeczywistości miejsce. W toku postępowania przyznał również, iż nie posiada wiedzy w jakiej ona miała być wysokości, ani też kiedy dokładnie środki pieniężne miały być przekazane, wskazując jedynie, iż miało to miejsce przed śmiercią H. Ł.. (...) na temat tej domniemanej darowizny nie posiadała też uczestniczka postępowania A. J.. Z zeznań zawnioskowanego przez uczestnika postępowania świadka D. S. (k.253-253 v) wynika, że nie wie on niczego o wspomnianej darowiznie od matki na rzecz wnioskodawcy, a lokal przy ul. (...) w G. został sprzedany 15 lat temu, przy czym jak słyszał H. Ł. z ceny nabycia spłacała jakieś długi .

Bez znaczenia w niniejszej sprawie pozostaje również, iż wnioskodawca na mocy umowy darowizny z dnia 10 grudnia 2004 r. otrzymał od Z. R. mieszkanie położone w (...)/1. Należy zaznaczyć, iż darczyńcą była osoba trzecia–sąsiadka Z. R., nie zaś spadkodawcy H. Ł., czy R. Ł.. Brak jest podstaw do rozliczania tej darowizny w toku przedmiotowego postępowania.

Sąd oddalił także wniosek D. Ł. (1) zawarty w piśmie z dnia 12 lipca 2019 r. o rozliczenie kwoty 5.000 zł pomiędzy uczestnikiem T. Ł. a wnioskodawcą D. Ł. (1) z tytułu udzielonej przez wnioskodawcę na rzecz uczestnika pożyczki, której uczestnik nie spłacił. Wnioskodawca poza sformułowanym wnioskiem nie wskazał chociażby daty zawarcia wspomnianej pożyczki. D. Ł. (2) zarówno z uzasadnieniu wniosku, jak i dalszym toku postępowania nie udowodnił, iż strony zawarły umowę pożyczki w wysokości 5.000 zł.

Te wnioski stron Sąd oddalił w pkt.6 postanowienia.

Sąd zobowiązał wnioskodawcę i uczestników postępowania w pkt7 postanowienia do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa– kasy Sądu Rejonowego w Giżycku kosztów opinii biegłych, które łącznie wyniosły 4.769,15 zł, a w całości zostały tymczasowo pokryte przez Sąd. W pozostałym zakresie koszty postępowania należało między stronami znieść w myśl art. 520 § 1 kpc, albowiem zarówno wnioskodawca, jak i uczestnicy postępowania wnioskowali o ustalenie składu spadku, a także dokonanie jego podziału. Sąd tym samym nie znalazł podstaw do zastosowania art. 520 § 2 i 3 kpc, albowiem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w tzw. sprawach działowych nie zachodzi sprzeczność interesów, niezależnie od tego, jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie (np. postanowienie SN z 09 sierpnia 2012 r., sygn. akt V CZ 30/12, L.).

Ponadto Sąd w pkt.8 postanowienia, na podstawie § 12 ust. 3 w zw. z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 18) zasądził od Skarbu Państwa– kasy Sądu Rejonowego w (...) na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata T. S. kwotę 2.952 zł, w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz uczestnika postępowania T. Ł..

Bogusława Olszewska-Wojgienica